

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การผจญภัยของสุตสาคร

เวลา ๕ ชั่วโมง

เรื่อง การอ่านกลอนสุภาพ (กลอนแปด)

เวลา ๑ ชั่วโมง

.....
มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ป.๔/๑ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง

สาระสำคัญ

บทร้อยกรองในวรรณคดีไทยนอกจากจะเป็นความงามทางด้านภาษาแล้วยังถือว่าเป็นมรดกอันล้ำค่าของประเทศไทย ซึ่งกว่าจะกลั่นกรองออกมาให้เกิดวรรณรสและความงามได้ ต้องใช้ความสามารถเฉพาะตัว และพรสวรรค์ที่ไม่สามารถแบ่งปันให้กับได้ของผู้แต่ง ในฐานะที่เราเป็นคนไทยเราต้องช่วยกันสืบทอดและอนุรักษ์ศิลปะความงามทางด้านภาษานี้ไว้ให้อยู่คู่ชาติไทยตราบนานเท่านาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อ่านทำนองเสนาะกลอนสุภาพได้
๒. บอกลักษณะรูปแบบของกลอนสุภาพได้
๓. แต่งกลอนสุภาพได้
๔. ถอดความหมายจากกลอนสุภาพได้

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีความรอบคอบในการทำงาน
๒. มีความเสียสละเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
๓. มีความภาคภูมิใจในภาษาไทย
๔. ร่วมอนุรักษ์ศิลปะไทยได้
๕. ใช้ภาษาได้ถูกกาลเทศะ

สาระการเรียนรู้

๑. รูปแบบแผนผังกลอนแปดหรือกลอนสุภาพ
๒. การอ่านทำนองเสนาะกลอนสุภาพ
๓. การแต่งกลอนสุภาพ
๔. การถอดคำประพันธ์

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นักเรียนดูภาพประกอบ จากหน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่องการผจญภัยของสุตสาคร นักเรียนและครูอภิปรายแสดงความคิดเห็นจากภาพร่วมกัน ดังนี้

- คนในภาพคือใคร
- พาหนะที่ใช้ในการเดินทาง
- อุปกรณ์ที่ใช้ในการเดินทาง

ขั้นที่ ๒ นักเรียนอ่านคำศัพท์ข้อความในหนังสือเรียน พร้อมกัน ๑ เที้ยว ครูให้นักเรียนบันทึกในสมุด (ในเวลาว่าง)

ขั้นที่ ๓ นักเรียนอ่านออกเสียงเนื้อเรื่องเป็นร้อยแก้ว เรื่องการผจญภัยของสุตสาคร จากหนังสือเรียน คนละ ๒ – ๓ บท

ขั้นที่ ๔ นักเรียนและครูช่วยกันสรุปความรู้จากเรื่องทีอ่านโดยใช้คำถาม ดังนี้

- ความหมายของชื่อเรื่องการผจญภัยของสุตสาคร
- สุตสาครคือใคร
- พาหนะที่ใช้ในการเดินทาง
- อุปกรณ์ที่ใช้ในการเดินทาง
- อันตรายที่อาจได้รับการเดินทางไกล
- การป้องกันอันตรายจากการเดินทาง
- ข้อคิดสำหรับการเตรียมตัวการเดินทาง

สื่อ/ แหล่งเรียนรู้

๑. แผนผังกลอนแปด

๒. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุด ภาษาเพื่อชีวิต วรรณคดีลำนํ้า ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

วัดผลประเมินผล

๑. วิธีการประเมิน

- สังเกตพฤติกรรม
- ตรวจการบ้าน

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

- แบบการสังเกตพฤติกรรม
- สมุด

๓. เกณฑ์การประเมิน

- นักเรียนผ่านเกณฑ์การสังเกตพฤติกรรม ร้อยละ ๗๕ – ๘๐
- นักเรียนผ่านเกณฑ์การทำกรบ้าน ร้อยละ ๗๕ – ๘๐

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การผจญภัยของสุตสาร

เวลา ๕ ชั่วโมง

เรื่อง การอ่านทำนองเสนาะ

เวลา ๑ ชั่วโมง

.....
มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ป.๔/๑ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง

สาระสำคัญ

การอ่านออกเสียงคำประพันธ์ประเภทร้อยกรองผู้อ่านต้องอ่านถูกต้องทั้งด้านอักขระ การเว้นวรรคตอนระดับสูงต่ำของเสียงตามบริบทแห่งเนื้อหา จึงจะทำให้เกิดอารมณ์และเพิ่มคุณค่าเด่นชัดทางด้านวรรณศิลป์

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนอ่านทำนองเสนาะกลอนสุภาพได้
๒. นักเรียนถอดบทร้อยกรองเป็นร้อยแก้วได้
๓. นักเรียนเก็บใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้
๒. เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
๓. มีความภาคภูมิใจในภาษาไทย
๔. ออกแบบสร้างสรรค์งาน
๕. ใช้ภาษาได้ถูกกาลเทศะ

สาระการเรียนรู้

๑. การอ่านทำนองเสนาะกลอนสุภาพ
๒. การถอดบทร้อยกรองเป็นร้อยแก้ว
๓. การอ่านและบอกความหมายคำยากในบทเรียน

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นักเรียนช่วยกันตอบปริศนาคำทายจากครู ดังนี้

- ฉันเป็นอัสตร มีมังกรผสม เขี้ยวเพชรไว้เข็ดขม ลำตัวกลมเป็นเกล็ดนิลส่วนลิ้นเป็นปานตัวฉันนั่นคือ.....(มานิลมังกร)
- ท่อนบนฉันเป็นสาวงามตามมนุษย์ ท่อนล่างประหลาดสุดเป็นมัจฉา ไม่มีขา อาศัยในถ้ำตามคงคา ทายชื่อว่าหนูจำฉันคือ.....(นางเหงีอก)

- เขียวเหมือนพระอินทร์ บินเหมือนนก มีศรปักอก นกก็ไม่ใช่ ฉันทคือ.....
(แมลงทับ)

ขั้นที่ ๒ นักเรียนอ่านบทคล้องจอง

พระอภัย   พระอภัยเป่าปี่   ฤๅษีบริกรรมคาถา
ผีเสื้อสมุทรตามมา   นางมัจฉากระโดดน้ำโครม

ขั้นที่ ๓ ครูชี้แจงหลักการอ่านบทร้อยกรองและเกณฑ์การประเมินการอ่านทำนองเสนาะบทร้อยกรอง กลอนสุภาพ เรื่อง การผจญภัยของสุดสาคร นักเรียนอ่านออกเสียงเนื้อเรื่องจากหนังสือเป็นทำนองเสนาะ คนละ ๒ บท

ขั้นที่ ๔ ครูและนักเรียนช่วยกันอภิปรายสรุปเนื้อเรื่อง ข้อคิดที่ได้จากการอ่านและความหมายของบท ร้อยกรอง เพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริงและมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกอ่านเนื้อเรื่องการผจญภัยของสุดสาคร เป็น ทำนองเสนาะในเวลาว่างหรือที่บ้าน

สื่อ/ แหล่งเรียนรู้

๑. ปริศนาคำทาย
๒. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุด ภาษาเพื่อชีวิต วรรณคดีลำนํ้า ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

วัดผลประเมินผล

๑. วิธีการประเมิน
  - สังเกตพฤติกรรม
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
  - แบบการสังเกตพฤติกรรม
๓. เกณฑ์การประเมิน
  - นักเรียนผ่านเกณฑ์การสังเกตพฤติกรรม ร้อยละ ๗๕ - ๘๐

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การผจญภัยของสุตสาคร

เวลา ๕ ชั่วโมง

เรื่อง การแต่งเรื่องตามจินตนาการ

เวลา ๑ ชั่วโมง

.....
มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ท ๒.๑ ป.๔/๗ เขียนเรื่องตามจินตนาการ

ท ๒.๑ ป.๔/๘ มีมารยาทในการเขียน

สาระสำคัญ

การเขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์ เป็นการใช้อ้อยคำภาษา เพื่อถ่ายทอดเรื่องราว และความคิดสู่ผู้อ่านได้อย่างเหมาะสม ชัดเจน

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนเขียนเรื่องตามจินตนาการได้
๒. นักเรียนถอดบทร้อยกรองเป็นร้อยแก้วได้

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้
๒. เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
๓. มีความภาคภูมิใจในภาษาไทย
๔. ออกแบบสร้างสรรค์งาน
๕. ใช้ภาษาได้ถูกกาลเทศะ

สาระการเรียนรู้

๑. การแต่งเรื่องตามจินตนาการและเขียนถอดความ
๒. การถอดบทร้อยกรองเป็นร้อยแก้ว

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ ครูและนักเรียนสนทนาทบทวนเนื้อเรื่อง การผจญภัยของสุตสาคร

ขั้นที่ ๒ หัวหน้าชั้นแจกบัตรงานเรื่อง แต่งเรื่องตามจินตนาการ ให้เพื่อนๆ คนละ ๑ แผ่น

ขั้นที่ ๓ นักเรียนศึกษาบัตรงานและจัดทำผลงานตามขั้นตอน (ส่งผลงานคนละ ๑ ชิ้น)

ขั้นที่ ๔ ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความรู้จากเรื่อง การผจญภัยของสุตสาคร ว่านักเรียนสามารถนำความรู้จากเรื่องใดบ้างไปประยุกต์ใช้ในสังคมปัจจุบันได้

ชั้นที่ ๕ นักเรียนทำแบบฝึกหัด ทักษะภาษา แบบฝึกหัดที่ ๒ ข้อ ๑ (๑, ๔) เป็นการบ้าน

สื่อ/ แหล่งเรียนรู้

๑. บัตรงานเรื่อง แต่งเรื่องตามจินตนาการ
๒. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุด ภาษาเพื่อชีวิต วรรณคดีลำนํ้า ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
๓. แบบฝึกหัด รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุด ภาษาเพื่อชีวิต ทักษะภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

วัดผลประเมินผล

๑. วิธีการประเมิน
  - สังเกตพฤติกรรม
  - ตรวจแบบฝึกหัด/ชิ้นงาน
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
  - แบบการสังเกตพฤติกรรม
  - แบบฝึกหัด/ชิ้นงาน
๓. เกณฑ์การประเมิน
  - นักเรียนผ่านเกณฑ์การสังเกตพฤติกรรม ร้อยละ ๗๕ - ๘๐
  - นักเรียนผ่านเกณฑ์การทำแบบฝึกหัด/ชิ้นงาน ร้อยละ ๗๕ - ๘๐

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การผจญภัยของสุดสาคร

เวลา ๕ ชั่วโมง

เรื่อง การแสดงความคิดเห็น

เวลา ๑ ชั่วโมง

.....
มาตรฐาน ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด

ท ๓.๑ ป.๔/๑ จำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู

ท ๓.๑ ป.๔/๓ พูดแสดงความรู้ ความคิดเห็น และความรู้สึกเกี่ยวกับสื่อที่ฟังและดู

ท ๓.๑ ป.๔/๖ มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระสำคัญ

การแสดงความคิดเห็นเป็นการสอดแทรกความรู้สึกส่วนตัวเพื่อคิดวิเคราะห์สาระที่กำลังศึกษา ผู้แสดงความคิดเห็นควรใช้ภาษาที่สุภาพไม่กระทบกระเทือนถึงบุคคลอื่นและแสดงความคิดเห็นในด้านพยาง จรรโลงและสร้างสรรค์สังคมให้ดีขึ้น ต้องมีความรู้สึกซึ่งในเรื่องคำและสำนวนภาษาเพื่อให้ใช้ได้ถูกต้องตามบริบท

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนบอกชื่อตัวละครในเรื่องได้
๒. นักเรียนวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นในบทเรียนได้
๓. นักเรียนนำข้อคิดจากเรื่องมาใช้ในชีวิตประจำวันได้

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีความรอบคอบในการทำงาน
๒. ยอมรับในข้อตกลงของกลุ่มได้
๓. มีความภาคภูมิใจในภาษาไทย
๔. บอกสาระเกี่ยวกับเนื้อหาในบทเรียนได้
๕. รู้จักประหยัดอดออม

สาระการเรียนรู้

๑. การวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นต่อบทเรียน
๒. การนำข้อคิดจากบทเรียนมาประยุกต์ใช้

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสมมติตนเองว่าเป็นตัวละครในเรื่อง การผจญภัยของสุตสาคร คนใดคนหนึ่ง

นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร ถ้าฉันเป็น.....ฉันจะ.....

ขั้นที่ ๒ นักเรียนอ่านอธิบายความรู้เพิ่มเติมเรื่อง จากหนังสือเรียน ดังนี้

๑. สุตสาครเล็กพริกขี้หนู ในหัวข้อ ดังนี้

- ความหมาย
- ลักษณะเด่นของตัวละครที่กล่าวถึงในบทร้อยกรอง
- ความคิดเห็น ความรู้สึกและข้อคิดจากบทร้อยกรอง สุตสาครเล็กพริกขี้หนู

๒. พระคุณแม่

- ความหมาย
- ความคิดเห็น และความรู้สึก
- ข้อคิดที่นำไปใช้ในการดำเนินชีวิต

ขั้นที่ ๓ นักเรียนอ่านทำนองเสนาะบทร้อยกรอง พระคุณแม่ และจัดทำบัตรงานถอดความบทร้อยกรอง พระคุณแม่ นำเสนอหน้าชั้น และส่งชิ้นงานครู คนละ ๑ ชิ้น

ขั้นที่ ๔ นักเรียนทำแบบฝึกหัด ทักษะภาษา แบบฝึกหัดที่ ๒ ข้อ ๒ (๑-๓) เป็นการบ้าน

สื่อ / แหล่งเรียนรู้

๑. บัตรงาน เรื่อง พระคุณแม่
๒. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุด วรรณคดีลำนานา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
๓. แบบฝึกหัด รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุด ภาษาเพื่อชีวิต ทักษะภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

วัดผลประเมินผล

๑. วิธีการประเมิน

- สังเกตพฤติกรรม
- ตรวจสอบแบบฝึกหัด/ชิ้นงาน

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

- แบบการสังเกตพฤติกรรม
- แบบฝึกหัด/ชิ้นงาน

๓. เกณฑ์การประเมิน

- นักเรียนผ่านเกณฑ์การสังเกตพฤติกรรม ร้อยละ ๗๕ – ๘๐
- นักเรียนผ่านเกณฑ์การทำแบบฝึกหัด/ชิ้นงาน ร้อยละ ๗๕ – ๘๐

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การผจญภัยของสุตสาคร

เวลา ๕ ชั่วโมง

เรื่อง การวิจารณ์ตัวละคร

เวลา ๑ ชั่วโมง

.....
มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ท ๕.๑ ป.๔/๓ อธิบายข้อคิดจากการอ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง

สาระสำคัญ

การวิจารณ์ตัวละครเป็นการศึกษาถึงแก่นแท้และมุมมองที่ผู้เขียนต้องการสื่อให้ผู้อ่านและผู้ฟังได้รับรู้ได้เห็น สอดแทรกด้วยอุทาหรณ์สอนใจที่ผู้ศึกษาสามารถนำไปเปรียบเทียบและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยใช้ตัวละครเป็นสื่อตัวแทน

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนบอกชื่อตัวละครในเรื่องได้
๒. นักเรียนวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นในบทเรียนได้
๓. นักเรียนนำข้อคิดจากเรื่องมาใช้ในชีวิตประจำวันได้

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้
๒. เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีได้
๓. มีความภาคภูมิใจในภาษาไทย
๔. นำข้อคิดที่ได้จากตัวละครมาประยุกต์ใช้
๕. รู้จักประหยัดอดออม

สาระการเรียนรู้

๑. การวิจารณ์ตัวละคร
๒. คุณธรรมที่สอดแทรกอยู่ในตัวละคร
๓. ข้อคิดแนวทางที่นำมาประยุกต์ใช้

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นักเรียนชมละครการ์ตูนเรื่อง “สุตสาคร” ที่ห้องปฏิบัติการทางภาษาหรือฉายที่ห้องเรียน

ขั้นที่ ๒ นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มๆ ละ ๔-๕ คน แต่ละกลุ่มประกอบไปด้วยนักเรียนที่มีระดับภูมิปัญญาสูง กลาง และต่ำ ให้แต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่ม รองหัวหน้ากลุ่ม และเลขานุการกลุ่ม

ขั้นที่ ๓ นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาถึงพฤติกรรมของตัวละครในเรื่อง พระอภัยมณี แต่ละตัวละคร จากนั้นให้แต่ละกลุ่มเลือกตัวละครในเรื่อง กลุ่มละ ๑ คน ศึกษาพฤติกรรมและช่วยกันเขียนรายละเอียด พฤติกรรมและอุปนิสัยใจคอของตัวละครนั้น ในพฤติกรรมด้านดี และด้านไม่ดี สรุปรูปเป็นข้อๆ ส่งตัวแทนกลุ่ม ออกมารายงานที่หน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ ๔ ให้นักเรียนทุกคนวิจารณ์ตัวละครคนใดคนหนึ่งในเรื่อง คนละ ๑ คน ตามความคิดของตนเอง

ขั้นที่ ๕ นักเรียนทำแบบฝึกหัด ทักษะภาษา แบบฝึกหัดที่ ๒ ข้อ ๑ (๕-๖)

สื่อ/ แหล่งเรียนรู้

๑. ละครการ์ตูนเรื่อง “สุดสาคร”

๒. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุด วรรณคดีลำนานา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

๓. แบบฝึกหัด รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุด ภาษาเพื่อชีวิต ทักษะภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

วัดผลประเมินผล

๑. วิธีการประเมิน

- สังเกตพฤติกรรม
- ตรวจสอบแบบฝึกหัด/ชิ้นงาน

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

- แบบการสังเกตพฤติกรรม
- แบบฝึกหัด/ชิ้นงาน

๓. เกณฑ์การประเมิน

- นักเรียนผ่านเกณฑ์การสังเกตพฤติกรรม ร้อยละ ๗๕ - ๘๐
- นักเรียนผ่านเกณฑ์การทำแบบฝึกหัด/ชิ้นงาน ร้อยละ ๗๕ - ๘๐